

Τράπεζα Θεμάτων Ιστορία Β' Λυκείου

GI_V_IST_0_13676

ΟΜΑΔΑ Α**ΘΕΜΑ 1****1.α.**

(1) Να συμπληρώσετε τα κενά του αποσπάσματος, βάζοντας στην κατάλληλη θέση μία από τις ακόλουθες λέξεις (τρεις λέξεις περισσεύουν): Ίσαυροι, Μακεδόνες, ανατολικές, βόρειες, Πέρσες, Άραβες, Κωνσταντινούπολη, Ρώμη.

Οι δύο πρώτοι _____ (Λέων Γ' και Κωνσταντίνος Ε') υπήρξαν οι πρωτεργάτες του κινήματος της Εικονομαχίας. Ιδεολογική βάση του κινήματος αυτού υπήρξαν οι ανεικονικές αντιλήψεις των κατοίκων των _____ επαρχιών. Την περίοδο αυτή η Βυζαντινή αυτοκρατορία αντιμετώπιζε κρίσιμες καταστάσεις: τα πλοία των _____ όργωναν τις βυζαντινές θάλασσες και λεηλατούσαν ακτές, νησιά και πόλεις. Η εικονομαχική πολιτική των βυζαντινών αυτοκρατόρων βρήκε αντίθετη την εκκλησία της _____ με αρνητικές συνέπειες για τις σχέσεις της αυτοκρατορίας με τη Δύση. Τελικά η Σύνοδος, που συγκλήθηκε στην _____ αποφάσισε την αποκατάσταση των εικόνων.

(μονάδες 5)

Απάντηση: Ίσαυροι, ανατολικών, Αράβων, Ρώμης, Κωνσταντινούπολη

(2) Να αντιστοιχίσετε τα δεδομένα της στήλης Α με εκείνα της στήλης Β. Δύο στοιχεία της στήλης Β περισσεύουν.

A	B
1. Λογοθέτης του Γενικού	α. Αυλάρχης στο Φραγκικό κράτος
2. Τελετή περιβολής	β. Εγίρα
3. Κάρολος Μαρτέλος	γ. Φεουδαρχία
4. Φερδινάνδος Μαγγελάνος	δ. Ευθύνη των οικονομικών
5. Μωάμεθ	ε. Ζ' Οικουμενική Σύνοδος
	στ. Πρώτος περίπλους της Γης
	ζ. Στέψη στη Ρώμη

(μονάδες 5)

Απάντηση: 1-δ, 2-γ, 3-α, 4-στ, 5-β

1.β. Να εξηγήσετε τη σημασία των ακόλουθων ιστορικών όρων: Τρίτη Ρώμη, Ομολογία της Αυγούστας.

(μονάδες 8+7=15)

Τρίτη Ρώμη : Κληρονόμος των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου φιλοδόξησε, μετά την Άλωση, να γίνει η Ρωσία. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο Τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανιψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, υιοθέτησε τον δικέφαλο αετό στα λάβαρα του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 89 του σχολικού βιβλίου)*

Ομολογία της Αυγούστας: Όταν το 1529 η Δίαιτα αποκήρυξε τον Λουθηρανισμό, οι Γερμανοί ηγεμόνες που ήταν οπαδοί του Λουθήρου αντιτάχθηκαν και διαμαρτυρήθηκαν για τη δίωξη των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Η διαμαρτυρία αυτή, από την οποία ονομάστηκαν και προτεστάντες ή διαμαρτυρόμενοι (από το λατινικό ρήμα protestor:διαμαρτύρομαι), δεν είχε κανένα αποτέλεσμα. Τον επόμενο χρόνο (1530) υπέβαλαν στη Δίαιτα που συγκλήθηκε στη γερμανική πόλη Αυγούστα υπόμνημα με τις βασικές αρχές του λουθηρανισμού, γνωστό ως Ομολογία της Αυγούστας. *(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 131 του σχολικού βιβλίου)*

ΘΕΜΑ 2

2.α Ποια ήταν η πνευματική επίδραση που άσκησε το Βυζάντιο στη Ρωσία, μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς;

(μονάδες 12)

Η πνευματική παράδοση του Βυζαντίου δεν έσβησε με την Άλωση της Κωνσταντινούπολης και την υποταγή της αυτοκρατορίας. Η επίδρασή της παρέμεινε αισθητή στα ευρωπαϊκά κράτη, ενώ συνετέλεσε στη διατήρηση της πνευματικής ταυτότητας των Βαλκανικών λαών.

Κληρονόμος των πνευματικών παραδόσεων και των πολιτικών ιδεών του Βυζαντίου φιλοδόχησε, μετά την Άλωση, να γίνει η Ρωσία. Η Μόσχα θεωρήθηκε ως Τρίτη Ρώμη, ιδίως από τότε που ο τσάρος Ιβάν Γ', ο θεμελιωτής της ενότητας των ρωσικών χωρών, νυμφεύθηκε την ανιψιά του τελευταίου βυζαντινού αυτοκράτορα, υιοθέτησε το δικέφαλο αετό στα λάβαρα του και εισήγαγε στη Μόσχα το βυζαντινό τελετουργικό.

(Η απάντηση βρίσκεται στη σελίδα 89 του σχολικού βιβλίου)

2.β Να εξηγήσετε τον ρόλο που διαδραμάτισε η τυπογραφία στη διάδοση της Αναγέννησης.**(μονάδες 13)**

Στη διάδοση της Αναγέννησης και του Ανθρωπισμού υπήρξε καταλυτική και η συμβολή της τυπογραφίας. Ως τα μέσα του 15^{ου} αι. τα βιβλία ήταν χειρόγραφα και γι' αυτό πολύ ακριβά και σπάνια. Έτσι, όταν ο Ιωάννης Γουτεμβέργιος από τη Μαγεντία της Γερμανίας χρησιμοποίησε, γύρω στο 1450, κινητά μεταλλικά στοιχεία για την εκτύπωση των βιβλίων, η ανθρωπότητα βρέθηκε μπροστά σε ένα κοσμοϊστορικό γεγονός, την εφεύρεση της τυπογραφίας.

Τα τυπογραφεία εξέδωσαν κατά το 15ο αιώνα 30-35 χιλιάδες βιβλία και το 16ο 150-200 χιλιάδες, ευνοώντας έτσι την πρόσβαση στη γνώση. Η φιλομάθεια όμως του κοινού περιορίστηκε στις πόλεις. Στην επαρχία η πλειονότητα του πληθυσμού παρέμενε αναλφάβητη και μακριά από τις εξελίξεις. Θα χρειαστεί η συνδρομή ενός παρόμοιου κινήματος δύο αιώνες αργότερα, του Διαφωτισμού, για να αφυπνιστούν περισσότερο οι ανθρώπινες συνειδήσεις.

(Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες 120-121 του σχολικού βιβλίου)

Επιμέλεια: Χαϊρέτη Αγγελική